

Investeeringutoetuste taotlemine ja elluviimine – probleemid ja riskid

Triin Luksepp
Maamajanduse konsulent

Populaarsemad investeeringumeetmed MAK 2014-2020

- Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine (meede 6.3)
- Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetus (meede 6.1)
- Põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetus (meede 4.1)
- Mikro – ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (meede 4.2.1)
- Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetus (meede 6.4)

Taotlusvoorude infot jälgida PRIA kodulehelt (toetuste ajakava, toetused alalehelt)

Teemad

- Toetuste taotlemise peamised tingimused
- Toetuste taotlemise soovitusel
- Toetuste elluviimisel tingimused ja nõuete täitmine
- Toetuste taotlemise praktilised probleemid ja nõuete mitte täitmised, tagasinõuded
- Soovitusel edukaks taotlemiseks ja tagasinõuete riski vähendamiseks

Investeeringumeetmete tingimused

- Erinevatel meetmetel on erinevad tingimused toetuse taotlemisel (meetmed 6.3, 6.1, 4.1, 4.2, 6.4)
- Tegutsemise aeg
- Müügitulu suurus ja osakaal
- Abikõlblikud tegevused ja elluviimine
- Meetmete sisulised erinevused sihtgrupi ja investeeringute osas

tnes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Õnnestumiseks vajalikud eeltööd

- Õige siht ja eesmärk
- Prioriteedid
- Seoste loomine eesmärgi ja tegevuste vahel
- Investeeringu planeerimine
- Aja ratsionaalne kasutamine, sh taotluse kokkupanekuks ja esitamiseks

tnes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Toetuse taotlemise ettevalmistus (1)

- Jälgi taotlusvooru toimumise aega
- Alusta aegsasti, aeg saab alati otsa ja lõpp on alati väga kiire
- Suhtle raamatupidajaga, kontrolli üle raamatupidamisest tulenevad nõuded
- Kontrolli üle esitatavad dokumendid ja nende sobivus meetme jaoks (ehitusload, toetatavad tegevused, hinnapakkumised, omandi dokumendid)

tnes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Toetuse taotlemise ettevalmistus (2)

- Mõttele läbi investeeringu vajadused ja ka hilisem finantseerimine elluviimisel
- Tee investeeringu ettevõttele jõukohases mahus, mis ka päriselt on vajalik
- Suhtle aktiivselt vajalike osapooltega (hinnapakkujad, projekterija, vald, nõustaja, raamatupidaja, ametkonnad)
- Võrdle hindu, ära maksa üle. Toetus on tootjale!

imes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Toetuse taotlemise ettevalmistus (3)

- Tutvu meetme hindamiskriteeriumitega
- Arvuta läbi hindepunktid
- Mõttele läbi hindepunktidega võetavad lisakohustused ja riskid
- Mõttele läbi hindepunktidega võetavate kohustuste rahaline maht ja elluviimisel rahavoog ja tee sellest lähtuvalt investeeringu valik
- Mõttele läbi, kas on üldse mõistlik toetust taotleda!

imes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Toetuse taotlemise ettevalmistus (4)

- Toetus ei ole lihtsalt kontole laekuv raha, vaid toetus on kohustus, töö algab peale positiivse toetusotsuse saamist
- Mõttele läbi toetusega seonduvad kohustused (nõuded elluviimisel, säilitamisel, sihipärasel kasutamisel, järelevalveperioodi pikkus, lähiaastate muutused ettevõtte majandustegevuses)

imes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Ohtlikud vead (1)

- Finantsnäitajate korrastamine sobivaks
- Müügitulu kajastamise puudused, kohendamine
- Majandusaasta aruandes vale EMTAK kood, ei ühti tegeliku müügitulu struktuuriga
- Taotlusesse on lisatud mittelubatud kulusid (hindaja on asjatundja, riskianalüüs, kontrollimeetodid)
- Kulutused ja/või kokkulepped on tehtud enne taotluse esitamist

imes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Ohtlikud vead (2)

- Taotluses esitatud info ei vasta kontrollitud reaalse tegevusega (kohapealne kontroll)
- Puudub korrektne raamatupidamine (majandusaasta + jooksev raamatupidamine), sh projekti ja objekti põhine raamatupidamine
- Maksude võlgnevused (tasumata/ajutamata)
- Ebakorrekne dokumentatsioon, pakkumiste võtmist ei ole dokumenteeritud

imes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Hinnapakkumisega seotud vead (1)

- Hinnapakkumine ei ole koostatud taotlejale (vale ettevõtte, eraisik, puuduvad pakkuja kontaktandmed, pakkumise koostaja)
- Hinnapakkumine on läbi mõtlemata (tegevused puudu, mõõdikud puudu või valed)
- Hinnapakkumise sisu analüüs on teostamata või pealiskaudne (lisakulud/ebakvaliteetne tulemus)
- Hinnapakkumiste põhjendamine (kõige odavam ei ole alati kõige kvaliteetsem)

imes nõuandeteenistus
www.pik.ee

Hinnapakkumisega seotud vead (2)

- Kui miski tundub liiga hea, et olla tõsi, siis see enamasti nii ongi (kontrolli pakkuja tausta, usaldusväärust, keskmist hinda, teiste tootjate kogemusi, jätkusuutlikkust, finantsvõimekust elluviimisel)
- Kallima hinnapakkumise valik on lubatud, aga peab olema hästi põhjendatud
- Pakkumised ei ole võrreldavad
- Puudub piisav arv nõutud pakkumisi (3 tk, meede 4.1, 6.4, 4.2)

imes nõuandeteenistus
www.imes.ee

Hinnapakkumisega seotud vead (3)

- Seadmete pakkumisel puudub sõnastus „seade on uus“
- Ehituse hinnapakkumised tihti ebakvaliteetsed (ei ole võrreldavad, ei vasta projektile, ei ole kuluridade osas ühtsed)
- Ei ole arvestatud lisakuludega seoses ametkondade nõuetega (Päästeamet, nõuded kasutusloa saamiseks ja sellega kaasnevad ehituslikud lisanõuded)
- Hinnapakkumiste võtmine on tõendamata (lähteülesanne, kirjalik suhtlus)

imes nõuandeteenistus
www.imes.ee

Ehitusinvesteeringute erisused

- Pakkumine etteantud Excel vormil
- soovitus koostada eelnevalt projekteerija poolt mahutabel
- Pakkujate MTR olemasolu
- Piisav ajavaru projekteerimise, ehitusloa ja omandi dokumentide asjaajamiseks
- Andmebaasis ehr.ee andmete olemasolu
- Pakkujate valik (küsi mitu pakkumist, võrdle hinda, varu aega läbirääkimisteks)
- Suhtle kirjalikult, dokumenteeri tegevus

imes nõuandeteenistus
www.imes.ee

Investeeringud seadmetesse ja tehnikasse

- Mobiilne tehnika ja haakeriistad aluseks hinnakataloog (samuti hea investeeringu eelarve planeerimiseks – meede 6.3, 6.1)
- Õige aegne valideerimine hinnakataloogi (hinnapakkumine ei ole vajalik, kuid enda tarbeks soovituslik)
- Statsionaarsetel seadmetel võrreldavad hinnapakkumised (tootmisvõimsus, maht jms. alusnäitajate võrreldavus)

EIES nõuandeteenistus
www.eies.ee

Taotluse (lisa)dokumendid

- Sõltuvalt meetmest erinevad dokumendi nõuded (hinnapakkumised, äriplaan, omand jne.).
- Omandi dokumendid (hoonestusõigus, rendileping, kaasomaniku nõusolek)
- Hoonestusõiguse probleemid
- Rendilepingute probleemid
- Hindepunkte tõendavad dokumendid (meede 4.2)
- Äriplaan (meede 6.1)

EIES nõuandeteenistus
www.eies.ee

Toetuse elluviimine ja kasutamine (1)

- Tegevuste elluviimine vastavalt taotlusele
- Muudatuste kooskõlastamine PRIA-ga (hinnapakkujate vahetus, ehitusprojekti muudatused, eelarve muutused, hindamiskriteeriumite lisanõuded)
- Arvuta läbi investeeringu rahavoog (omafinantseering, käibemaksu finantseerimine, finantstooted, OTKA, maksetaotluste esitamise arv)
- Elluviimise erisused meede 6.3 ja meede 6.1

EIES nõuandeteenistus
www.eies.ee

Toetuse elluviimine ja kasutamine (2)

- Jälgi järelvalveperioodi nõudeid (sihipärane kasutamine, toetusobjekti säilitamine, lõpptähtaeg)
- Probleemide korral suhtle PRIAga ja teavita aegsasti, koostöös on võimalik leida lahendusi
- Toetuse müügitulu järelnõuded (meede 6.3, meede 6.1)
- Kasutusluba (meede 4.1, meede 4.2, meede 6.4)

mes nõuandeteenistus
www.pria.ee

Toetuse elluviimine ja kasutamine (3)

- Investeeringuobjekti tähistamise nõuded
- Jälgi elluviimise tähtaega (käskkirja kuupäevast 2 aastat), pikendamine võimalik ainult MEMi poolt
- Mitmete voorude ja meetmete osas on toimunud pikendamised
- Pikendamiste info vaata järgi siit:

<https://www.pria.ee/infokeskus/investeeringut-e-teostamise-tahtjad>

mes nõuandeteenistus
www.pria.ee

Vaidlused (mõned näited)

- <https://maaleht.delfi.ee/artikkel/91898193/advokaat-keidi-koiv-ka-pria-pole-oma-otsustes-eksimatu?>
- <https://pollumehetataja.ee/uudis/2020/09/08/riigikohus-tegi-olulise-otsuse-vaidluses-pria-ga/>
- <https://pollumehetataja.ee/uudis/2018/12/11/pria-taotluste-menetlemisel-riskianaluus/>
- <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-struktuuritoetuse-oigusvastasel-maksmata-jatmisel-voib-ettevotjal-olla>
- <https://maaleht.delfi.ee/artikkel/91261937/hiiumaa-taluniku-voit-riigikohtus-pria-ule-mojutab-koiki-pollumaa-omanikke?>
- <https://www.pollumajandus.ee/uudised/2020/06/08/kui-mpi-tuleb-euroopa-kohus>

mes nõuandeteenistus
www.pria.ee

Kokkuvõte

- Taotlemisel ei ole piasaju (komistamine kiirusele ja pealiskaudsusele)
- Lõpptulemuse kvaliteet ja jätkusuutlikkus on olulisem kui hind ja toetuse saamise rõõm (prioriteet, eesmärk)
- Otsusta ja vastuta (kontroll on partner, pikaajaline kohustus)
- Ära mine kaasa ahvatlustega, vastutab taotleja
- Kui on liiga tehtud tuleb ennast kaitsa (kasuta professionaalset abi)

imes nõuandeteenistus
www.pikri.ee

imes nõuandeteenistus
www.pikri.ee

Aitäh!

Triin Luksepp
triin@aaakri.ee
Telefon 53 037 453